

ဘာဘူးလးတားဖးထီ

လာအပူကွံင်န့ၣ်ထံလုာ်ဘာကွံင်ဝဲဟီၣ်ခိၣ်ဒ်သီးကမးဟးဂီၤပုၤကညိလာအအာအသိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ယူၤမးလီၤ,ပုၤလာအဲၣ်ထူအဲၣ်ယူၤတကအမံၤမ့ၢ်စီၤနီၤအါ,လာအကတုထီၣ်ကဘိၣ်ဒ်သီးအကပူၤမးဖျဲးအဝဲ,အဟံၣ်ဖိယိဖိ,ဒီးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိကီၢ်မုၢ်ဂီၢ်ပၤန့ၣ်လီၤ.ထံလုာ်ဘာတၢ်ယံၤဝဲအန့ၢ်လုၢ်ဆံၣ်ဒီးအန့ၢ်လုၢ်ဆံၣ်လီၤ.ဆာကတီၢ်ဖဲဟီၣ်ခိၣ်ယုထီၣ်ဒီးစီၤနီၤအါဟံၣ်ဖိယိဖိဟးထီၣ်ကွံင်ဝဲလာကဘိၣ်ပုၤလီၤ.စီၤနီၤအါအဖိခါတဖၣ်အိၣ်ဒီးအဟံၣ်ဖိယိဖိလီၤ.န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ပုၤကွံင်ဒီးစီၤနီၤအါအိၣ်ဒီးအလံၤအလီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.အခါဖဲန့ၢ်ဝံၤအလီၢ်ခံဖိသၣ်အါဂၤအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဝဲလီၤ.ဒီးန့ၣ်ဘၣ်အန့ၢ်ပုၤကွံင်ဒီးပုၤကညိအါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်ကဒီးတဘျီဖဲဟီၣ်ခိၣ်ချာအံၤလီၤ.

ဆာကတီၢ်ဖဲန့ၢ်,ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအိၣ်ဒီးအကလုာ်တမံၤယီၤ,ဒီးတၢ်ကတိၤတမံၤယီၤခဲလၢ်လီၤ.ပုၤကိးဂၤလာအအိၣ်လာဟီၣ်ခိၣ်ချာအံၤဟဲလီၤလာစီၤနီၤအါအဖိခါသၢဂၤလာအမ့ၢ်စီၤရှ့ၣ်,စီၤယုဒီးစီၤယုဖူးသးလီၤ.အဖိခါတဖၣ်တအိၣ်ဂၤပုၤကပုၤအဖိခိၣ်အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဘူးလီၤအသးဒ်ယူၤတိာ်ဟံၣ်ဝဲအသးလီၤ.အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်တိာ်ဟံၣ်တခါလီၤ.

ဒီးစံးလိာ်အသးတကဒီးတက,(မိပကမးသကိးဝုၢ်လာပနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ,ပမးတးထီတဖျၢၣ်သ့ၣ်,ဒ်သီးပကတုထီၣ်ဆူမူခိၣ်အဂီၢ်လီၤ.ပကမးထီၣ်သကိးပမံၤဒ်သီးပသုတလီၤပြီလီၤပြီလာဟီၣ်ခိၣ်ချာအံၤလီၤ.ဒီးပကအိၣ်သကိးဘၣ်ဒ်သီးသီးလီၤ.တၢ်အံၤကမ့ၢ်ပတၢ်ယုထာဒီးပသုတလီၤပြီလီၤပြီနီၣ်တဘျီဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ယူၤဟဲလီၤကွၢ်ဝုၢ်လာအဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်ထီၣ်ဒီးယူၤထံၣ်ဝဲလာအဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်ထီၣ်တးဆူမူခိၣ်လီၤ.ဒီးယူၤစံးဝဲဒၣ်,(ကွၢ်ကွၢ်ပုၤကညိမ့ၢ်ပုၤတကလုာ်ယီၤ,ဒီးအကလုာ်မ့ၢ်တမံၤယီၤခဲလၢ်အယီၤဒီးမးထီၣ်တၢ်အံၤလီၤ.ခဲကန့ၢ်အံၤကယဲၢ်တၢ်လာအကူၢ်မးန့ၢ်တၢ်တတြီဘၣ်အီၤနီၣ်တမံၤဘၣ်.တၢ်အံၤတၢ်မးအသးစးထီၣ်ဒ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်တဒိကန့ၢ်ယူၤကလုာ်ဘၣ်ဒီးတလဲၤပြီပြီဆူဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ်ညါဘၣ်.အဝဲသ့ၣ်တဒိကန့ၢ်ဘၣ်ယူၤကလုာ်ဒ်ဆူညါတခိၣ်န့ၣ်လီၤ.)

ယူၤအိၣ်ဒီးတၢ်တိာ်ဟံၣ်တခါလီၤ,ဒီးယူၤတၢ်တန့ၢ်ဟံၣ်န့ၢ်ထီၣ်ဘိန့ၢ်လီၤ.ပုၤကညိသ့ၣ်တဖၣ်ဆိကမိၣ်ဝဲလာအမးတၢ်ခဲလၢ်သ့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်ဆိကမိၣ်လာကတုထီၣ်ဝုၢ်ဒီးအိၣ်တၢ်လီၢ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးန့ၣ်လီၤ.ဘၣ်ဆၣ်ဒီးယူၤမ့ၢ်ပုၤလာအစိကမိၣ်ဒိၣ်ကတၢ်တကလီၤ.ယူၤအိၣ်ဒီးအကျဲသ့ၣ်တဖၣ်လာကဆိတလဲပုၤကညိမးထီၣ်တၢ်တိာ်ဟံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.

ယူၤစံးလီၤအကစၢ်သး,(ဟဲမိၣ်,လဲၤလီၤသကိးဒီးမးသဘံၣ်ဘၣ်အကလုာ်,ဒ်သီးအန့ၢ်သုတဟံၣ်လိာ်အကလုာ်တဂ့ၢ်န့ၣ်တက့ၢ်,ဝံၤဒီးအဝဲသ့ၣ်မးထီၣ်ဝုၢ်(မ့ၢ်)မးတၢ်အဂၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်ဆိတၢ်ဝဲလီၤ.

တၢ်ကဲထီၣ်အသးဒ်အစံးဟံၣ်အသီးလီၤ.တးလာဝုၢ်အပူၤအမံၤမ့ၢ်ဘာဘူးလးလီၤ.တၢ်ကတိၤ(ဘာဘူး)အခိပညိမ့ၢ်ဝဲ(တၢ်သးကဒ်ကဒါ)န့ၣ်လီၤ.ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ပတုာ်အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဖဲဝုၢ်ပုၤခိဖျိလာအဝဲသ့ၣ်တန့ၢ်ဟံၣ်လိာ်အသးအယီၤလီၤ.အဝဲသ့ၣ်ကတိၤက့ၢ်တၢ်လီၤဆိဝဲလီၤ.ယူၤဒူးကဲထီၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒ်သီးကလဲၤဆူတၢ်လီၢ်လီၤဆိလာဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ်ညါန့ၣ်လီၤ.တၢ်လီၢ်တစုာ်ဘၣ်တစုာ်ကအိၣ်ဒီးအတၢ်ကတိၤဒၣ်ဝဲလီၤ.

တၢ်အဝဲအံၤမ့ၢ်ယူၤအတၢ်တိာ်ဟံၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဘာဘူးလေးတေးဖူးထီ — သရုပ်အလံာ်နာ်ကျဲ

တၢ်လၢလီၤသးစဲတဖၣ်.

- ၁) ထံလုၢ်ဘၢကွံာ်ဝဲဟီၣ်ခိၣ်ဒ်သီးကမၤဟးဂီၤပုၤကညီၤလၢအအၢအသိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ယူၤမၤလီၤ, ပုၤလၢအဲၣ်ထူအဲၣ်ယူၤတကၤအမံၤမ့ၢ်စီၤနီၤအၤ, လၢအကတုၤထီၣ်ကဘီၣ်သီးအကပုၤမၤဖျဲးအဝဲ, အဟံၣ်ဖိယိဖိလီၤ. ထံလုၢ်ဘျၢတၢ်ဝံၤအလီၢ်ခံစီၤနီၤအဟံၣ်ဖိယိဖိဟးထီၣ်ကွံာ်ဝဲလၢကဘီၣ်ပုၤလီၤ. စီၤနီၤအၤအဖိခွါတဖၣ်အိၣ်ဒီးအဟံၣ်ဖိယိဖိလီၤ. ဝဲလီၤ. ဒီးန့ၣ်ဘၣ်အနံၣ်ပုၤကွံာ်ဒီးပုၤကညီၤအါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်ကဒီးတဘျီဖဲဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤလီၤ.
- ၂) ပုၤကိးကကတိၤတၢ်ကျိၣ်တခါယီၤလီၤ. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်တိၢ်ဟံၣ်တခါလၢကတုၤထီၣ်အကစၢ်ဝုၢ်ဒၣ်ဝဲလီၤ. အဝဲသ့ၣ်စထီၣ်တုၤထီၣ်ဝဲတေးဖူးထီတဖျၢၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.
- ၃) ယူၤထံၣ်အဝဲသ့ၣ်တုၤထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. ယူၤထံၣ်ဝဲလၢပုၤကညီၤတဒိကန့ၣ်ယူၤဘၣ်လီၤ. ယူၤအဲၣ်ဒီးလၢအဝဲသ့ၣ်ကအိၣ်လီၤပြီၤလီၤပြီၤချူလီၢ်ကဝီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤလီၤ.
- ၄) ယူၤမၤသဘံၣ်ဘျၢအကလုၢ်ကျိၣ်ဒီးဖဲလၢအဝဲသ့ၣ်, သ့ၣ်ညါက့ၤလၢအနၢ်တဖၢ်လိာ်အသးဘၣ်အဆၢကတီၢ်, အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ပတုၢ်ကွံာ်အတၢ်တိၢ်ဟံၣ်လၢအမ့ၢ်ကတုၤထီၣ်တေးဒီးဝုၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ၅) ယူၤဒူးကဲထီၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒ်သီးကလဲၤဆူတၢ်လီၢ်လီၤဆီလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘ့ၣ်ညါန့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၢ်တစုၢ်ဘၣ်တစုၢ်ကအိၣ်ဒီးအတၢ်ကတိၤဒၣ်ဝဲလီၤ. တၢ်အဝဲအံၤမ့ၢ်ယူၤအတၢ်တိၢ်ဟံၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သံကွၢ်သ့ၣ်တဖၣ်.

- ၆) ပုၤကညီၤကိးဂၤဒဲးဟဲဝဲဝဲလဲၣ်.
- ၇) ပုၤကညီၤအတၢ်တိၢ်ဟံၣ်လၢကမၤမနုၤလဲၣ်.
- ၈) ယူၤတိၢ်ဟံၣ်တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်မနုၤလဲၣ်.
- ၉) ဒ်သီးယူၤအတၢ်တိၢ်ဟံၣ်ကကဲထီၣ်အဂီၢ်ယူၤမၤမနုၤလဲၣ်.
- ၁၀) ပုၤခဲလၢတၢ်ကဲထီၣ်သးဒီးအိၣ်လဲၣ်.

တၢ်စံးဆၢသ့ၣ်တဖၣ်.

- ၁) ပုၤကိးဂၤဒဲးဟဲလီၤလၢစီၤနီၤအၤအဖိခွါဟံၣ်ဖိယိဖိလီၤ.
- ၂) ပုၤကညီၤအဲၣ်ဒီးတုၤထီၣ်ဝုၢ်လၢအကစၢ်ဒၣ်ဝဲလီၤ.
- ၃) ယူၤအဲၣ်ဒီးလၢအဝဲသ့ၣ်ကလဲၤအိၣ်လီၤပြီၤလီၤပြီၤချူဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘံၣ်ညါလီၤ.
- ၄) ယူၤမၤသဘံၣ်ဘျၢအကလုၢ်ကျိၣ်ဒ်သီးအဝဲသ့ၣ်တနၢ်ဟံၣ်လီၤအသးကဒဲကဒဲအဂီၢ်လီၤ.
- ၅) ပုၤကညီၤအဘၣ်သုးဂၤအသးဆူတၢ်လီၢ်လီၤဆီလိာ်အသးတိၤဘၣ်တတိၤဆူဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤလီၤ.